۱۲۸۴ تموز ۱۳ — ۹۸۰ دفعه

اداره تحریریه
باب عالیده مطبوعات
اوطه‌سی

تقویم وقایع

مرکز اداره
باب عالیده مطبوعات
قلمی

جریدهٔ رسمیهٔ دولت علیهٔ عثمانیه

سنه‌لکی ۱۵۰ غروش. — ۱۲۸۵ ربیع الاخر ۵ جمعه ایرتسی — برنسخه‌سی ۲۰ پاره طشره‌لر ایچون پوسته اجرتی ضم اولنور

قسم رسمی

بو ارالق مملکتین جانبنده حیادید فرقه‌لری ظهور وطونه‌نك برایکی محلندن بو طرفلره مرور ایلمش ایسه ده طونه ولایتی والیسی دولتلو صبری پاشا حضرتلری طرفندن ورود ایدن تلغرافنامه‌لر مطالعه‌سندن مستبان اولدیغی وجهله لازم کلان تدابیر تحفظیه و تدافعیه سریعا اتخاذ اولنه‌رق طونه‌یی کچمش اولان اشقیا فرقه‌سنك بری تنکیل واون ایکی نفری سمت عدمه تسبیل ایدلمش وسایهٔ سطوتوایهٔ حضرت پادشاهیده سائرلرینك دخی تعقیبلرینه تشبثله برابر اقتضا ایدن محلره قوهٔ کافیه سوق واقامه سیله محافظهٔ امن وآسایش ولایته صرف مساعی اولنمقده ایدوکی وبقیهٔ حیادیدك دخی کاملا دفع وازاله‌سی خبری شو کونلرده النه جغی اکلاشلمش اولوب فقط اشبو حیادید مفسدت پیشه برچوق اهالیٔ صادقه‌نك امن وراحتلرینی اخلال ایلمك نیت مضره سیله بو طرفلره پای انداز دخول اولدقلرندن بو منوال محرر محلنجه طوتیلان تدبیر سریع ومؤثر ایله استیصال ایدیلملرندن بشقه موجود ومحصور اولان فئهٔ قلیله‌نك دخی اسرع زمان ایچنده دفع شرارهٔ مفاسدلریله اسایش عمومینك اخلالی حقنده استعمال اولنان حرکات مضره‌نك تأثیرسز وحکمسز براغلمسی اهم والزم اولدیغنه وشورای دولت رئیسی دولتلو مدحت پاشا حضرتلری طونه ولایتنك کافهٔ محال واحوالنه وتدابیر ملکیه‌نك هرجهتنه واقف رویتکاران وکلای سلطنت سنیه‌دن اولدقلرینه بناء مشارالیه حضرتلرینك موقتا طونه ولایتنه اعزامیله اولبابده اقتضا ایدن تدابیر کافیه ومکمله‌نك عهدهٔ حمیت ولیاقتلرینه تودیعی نزد الهاموفد حضرت جهانبانیده رهین تنسیب وتصویب اولنه‌رق اولبابده شرفسنوح وصدور بیوریلان ارادهٔ سنیهٔ جناب ملوکانه اقتضای عالیسنجه مشارالیه حضرتلرینك شو برایکی کون ظرفنده حرکت وعزیمتلری مقرر بولنمش اولمغله انشاءاله المعین یاوریٔ توجهات موفقیت ایات حضرت پادشاهی ایله ولایت مذکوره احوال ضابطه‌سنك هرصورتله تأمین وتحکیمیله برابر او مثللو اشخاص مفسدت معتادك قریبا دفع وتنکیل اولنه جقلری بی اشتباهدر.

بالاده خامه کذار بیان اولدیغی وجهله شورای دولت رئیسی دولتلو مدحت پاشا حضرتلری رکوبلرینه تخصیص بیوریلان شهپرنام واپور همایونه راکبا وارنه‌یه متوجها بوکون درسعادتدن حرکت بیورمشلردر.

مشارالیه حضرتلرینك وقوع عودتلرینه دککین خارجیه ناظری دولتلو ابهتلو فؤاد پاشا حضرتلری رؤیت امور شورایه وکالت بیوره جقلردر.

وزارت ومشیری ایله بشنجی اردوی همایون مشیرلکی دارشورای عسکری رئیسی سابق دولتلو محمد پاشا حضرتلرینه

دارشورای عسکری ریاستی فریقان کرامدن عطوفتلو عزت پاشا حضرتلرینه

قندیه متصرفلغی روم ایلی بکلربکیلکی پایه سیله منتشا متصرفی سابق سعادتلو عارف افندی حضرتلرینه

کرید ولایتی داخلنده کائن بدیه قضاسی قائممقاملغی سلیمان مهری افندی‌یه

اسهام عمومیه امانتی تحریرات باش کاتبی حلمی افندی‌یه مکتوبیٔ مالیه معاونلکی

بانق محاسبه‌سی ممیزی اوللکی اوطهٔ مذکور مال باش کاتبی مسعود بکه

اوطهٔ مذکور ممیز ثانیلکی محاسبه باش کاتبی عزت بکه

بانق قلمی ممیزلکی سابق بانق محاسباتی اوطه‌سی ممیز معاونی حسنی افندی‌یه

اسهام عمومیه واستقراض اوطه‌سی ممیز ثانیلکی اوطهٔ مذکور ممیز معاونی سابق نظیف افندی‌یه توجیه بیورلمشدر.

شورای دولت

بروسه شهری ممالك محروسهٔ شاهانه‌نك باشلیجه شهرلرندن اولدیغی حالده غربا ایچون اوراده برخسته خانه اولمدیغندن مرضای اهالی دوچار سفالت اولملریله سایهٔ مرحمتوایهٔ حضرت پادشاهیده مجرد غربادن خسته اولنلرك حفظ صحت وحصول استراحتلری ضمننده شهر مذکورده عمومی خسته خانه اولمق اوزره مقدما برقوناق مبایعه قلنمشیدی شمدیلك بونك درونه ذکور ایچون قرق بش واناث ایچون اون بش یتاق واکا کوره اشیای مقتضیه‌نك تدارك وتهیئه اولنه‌جغی ومدیر وطبیب وکاتب وخدمه معاشلریله مصارف سائرهٔ سنویه‌سی قارشولغه محتاج اولدیغندن غازی خداوندکار حضرتلرینك عمارتلرینه موقوف جبالدن النمقده ایکن اثنای تحریرده لغو ایله ویرکویه علاوه قلنان ومؤخرا امور خیریه‌یه صرف اولنمق اوزره کماکان ابروجه استحصالی قرارلشدیریلان حطب عشرینك مذکور خسته خانه‌نك واردات موجوده‌سنه علاوه ترك وتخصیصیله تعمیر ومبایعات مصارفنك سکسان برسنه سندنبرو تراکم ایتمش اولان عشر مذکور حاصلاتیله خسته خانه صندیغنده موجود مبالغدن تسویه‌سی وسنه بسنه کسیله جك قربان دریلری هرکسك رضاسیله جمع وفروخت اولنه‌رق بوندن حاصل اوله جق مبالغك واردات مذکوره‌یه علاوه قلنمسی خداوندکار ولایتندن انها اولنمغین کیفیت شورای دولت نافعه دائره‌سنده لدی المطالعه اشبو خسته خانه‌نك بران اول کشادی ارزو اولنور مواد خیریه‌دن اولمغله ولایتك مطالعهٔ اساسیه‌سی موافق حال ومصلحت کورلمش واستحصالی کوستریلان عشر دخی بروسه‌نك بتون طاغلرندن کسیله جك حطبدن النمق لازم کلیه‌رك یالکز خداوندکار مشارالیه حضرتلرینك وقفنه مربوط وزمان سلطنتلرندن برو حطب قطع ایدنلرك عشرینی ویرمسی مشروط اولان جبالدن کسیله جك حطبدن وتجار مخصوصه‌دن النوب اهالینك حوایج ضروریه‌سنه مخصوص اولان سائر طاغلردن قطع ونقل اولنه کلان حطب ذاتا بو تکلیفدن مستثنا بولندیغی اکلاشلمش اولدیغندن وقربان دریلرینك عمومه عائد اولان بو مثللو امور خیریه‌یه صرف اولنمق اوزره اهالینك رضاسیله جمع وفروختی سائر محلرده دخی مرعی ومسبوق اولدیغندن ذکر اولنان عشر کماکان وصورت مشروحه موجبنجه بالاستیفا واردات دائمه اولمق وبونك حاصلات موجوده‌سی تعمیرات مصارفنه واشیا بهاسنه قارشولق طوتلمق وقربان دریلرینك ترکی ایچون حکومت طرفندن هیچ کیمسه‌نك تحت مجبوریته النمامسنه دقت واعتنا قلنمغله برابر بو صورتك مجرد کندو وطنلرنجه خستکان غربانك حفظ صحتلری افورنده دوتجه اجرا اولنان اقدامات فعلیه ونقدیه‌یه معاونتدن عبارت اولدیغی وبونك دخی ینه هرکسك رضاسنه واختیارینه براغلمش برشی اولوب عمومی ومجبوری برتکلیف دیمك اولمدیغی اهالی‌یه تفهیم اولنمق اوزره مذکور خسته خانه‌نك همان

كشاد ايتديرلمسى تنسيب اولنمش و بالاستيذان فى ٢٥ را سنه ٨٥ تاريخنده ارادهٔ مرحمت افادهٔ جناب شهريارى دخى شرفصدور بيوريله رق منطوق عاليسنك اجراسى محلنه توصيه قلنمشدر .

قسم غير رسمى

مواد خارجيه

اوروپاجه صلح و صلاح رفته رفته تقويت بولمقده اولديغندن حشمتلو فرانسه ايمپراطورى حضرتلرى شالون اوردوكاهندن عودتلرنده عساكرك مقدار كليسنه التيشر ماه مدتله رخصت ويرلمسنى امر ايتمش و بونى متعاقبا ناظر دولت بولنان موسيو (روئه) جنابلرينك ابراز ايتمش اولدقلرى نطق دخى دولت مشار اليهانك محافظهٔ صلح ومسالمت افكارنده بولنديغنى تأييد ايتمش وحتى پولتيقه شناسان نظرنده مروج حرب وغا عد اولنان امور حربيه ناظرى مارشال (نييل) دخى بومألده برنطق ايراد ايدرك عامه نك نظر دقتنى دعوت ايلمش وفرانسه نك رسمى غزته سى دخى فرانسه جه اجرا اولنان اصلاحات عسكريه استقبالى تأمين مقصدينه مبنى اولديغندن بحثله اذهان عموميه نك خلجانى تسكين ايتمشدر .

مادريد شهرندن (مسازه دوبايون) نام فرانسز غزته سنه ورود ايدن تحريراتدن خلاصه

برقاچ كوندنبرو اسپانيا دولتنك مقر حكومتى اولان مادريد شهرنده موجب انديشه واضطراب اولور بعض شايعات دوران ايتمكده در شويله كه ارباب اختلال جنرال (پريم) ك رياستيله تكرارا برفساد چيقارمغه متصدى اولمش وكويا جمهوريت طرفدارانيله ترقى طرفدارلرى دينيلان فرقه لر يكديكريله اتفاق ايلمشلردر . فقط مذكور اتفاقك باعث تشكلى اولان مقصد هنوز مجهولدر حكومت ايسه شايعات مذكوره او زرينه تدابير احتياطكارانه اتخاذينه مسارعتله امراى عسكريه دن بعضلرينى تحت توقيفه المش وتلغراف واسطه سيله ايالتلرده دخى بعض ذواتك توقيف قلنمسى حقنده امر ويرمشدر سناتو رئيسى سابق (مارشال سرانو) ك دخى ارباب فساده پيشرو اولديغنده اشتباه اولنه رق اخذ وكرفتى ايچون خانه سنه پوليس مأمورلرى ارسال قلنمش ايسه ده بولنه مامشدر (دوق دوتوره) دخى كندولكندن حكومته تسليم اولمش اولديغندن (قنارى) جزيره سنه نفى اولنه جغى مرويدر هرنه حال ايسه شمديلك ذوات مرقومه ايله سائرنك اخذ وكرفت اولنملرندن ناشى اسايش حاله خلل كلميه رك هر كسه طارى اولان خدشه واضطراب مندفع اولمشدر وحتى اسپانيا اسهامى دخى يكرمى بش سانتيمه (اللى پاره) تنزل ايتمشدر ارباب اختلال (دوق دومونپانسيه) يى قرال اعلان ايده جكلرندن ومشار اليه دخى (زاره غوزه) نام فرقتين ايله اندلس سواحلنى كشت وكذار واهالى يى تحريك ايتمكده اولديغندن حكومت طرفندن كندوسنه ممالكدن خروج ايله كتمسى اخطار قلنمش ومشار اليه دخى فاميلياسيله انكلتره يه كتمك نيتنده بولنمشدر .

پروسيا ارباب حرف وصنايعندن موسيو قروپ بوأثناده برلينده بولنوب اوراده بولنان فابريقه سنده اعمال اولنان طوپلرك ارمسترون طوپلريله بالمقايسه تجربه سيله مشغول اولمقده در تموز فرنكينك يديسنده پروسيا امور حربيه سى وكيليله سائر امراى حربيه حضورنده اجرا اولنان بر تجربه ده مومى اليه موسيو قروپك فابريقه سندن چيقان طوپلرك كله لرى سكز پارمق قالينلغنده اولان تيمور تخته يى دلوب كچمش وتخته نك پارچه لرينى درت بشيوز قدم اطرافه فرلاتمش اولديغنه نظرا انكليز طوپلرندن اعلا اولديغى تبين ايتمشدر .

حشمتلو پروسيا قرالى حضرتلرى هانوره يه عزيمت ايتمش اولديغندن اوراق حوادثده كوريلان تفصيلات بروجه اتى بيان اولنور

شويله كه قرال مشار اليه هانوره شهرينه صباحلين ساعت ايكى راده لرنده مواصلتله والى ايله بالجمله مأمورين ملكيه وعسكريه طرفندن تيمور يولى موقفنده استقبال اولنمشدر بواستقبالده اهاليدن يالكز برقاچ كشى موجود اولوب نفرات عسكريه چوق ايدى

فرداسى كونى بربيوك عسكر تعليمى اجرا اولنمشدر يالكز ابنيهٔ ميريه ايله پروسيا ضابطانك اقامت ايتدكلرى خانه لر انواع بيراقلرايله طونادلمشدر .

انكلتره دولتنك اليوم التى بيك طونيلاتولق اوتوز سكز و بش بيك طونيلاتولق دخى ايكى و يدى يوز اللى طونيلاتولقدن بيك بشيوز طونيلاتولغه قدر دخى سكسان قطعه كه جمعا يوز يكرمى قطعه زرهلى كميسى واردر .

چين دولتى طرفندن اوروپا دولتلرى ايله امريقا جمهورى نزدينه سفير تعيين قلنمش اولان امريقالى موسيو بولينغم يقينده فرانسه وانكلتره يه واصل اوله جغى انكلتره وفرانسه دولتلرينه بيان واشعار ايتمشدر .

مواد متنوعه

حكومت سنيه ايشلرنده استخدامه قابليتلى كتبه يتشديرمسى مقصديله شاكردانى مكتب رشديه دن شهادتنامه الهرق چيقمش مستعدان وسائر ارباب لياقتدن مركب اوله رق بوندن اقدم سايهٔ معارفوايهٔ جناب پادشاهيده سيواس ولايتنده برمكتب اقلام تشكيلنه مباشرت اولنمغله بو كره محلندن وارد اولان تحريرات مألنه نظرا مأمورين محليه وسائره طرفندن واقع اولان اعانه ايله مكتب مذكور ايچون انشا اولنمقده اولان دائرهٔ مخصوصه رهين ختام اولديغندن بالجمله مأمورين ولايت وعلما واركان مملكت حاضر اولدقلرى حالده ذكر اولنان مكتب رسما كشاد وشمديلك طقسان بش نفردن عبارت اولان شاكردانى اصولى اوزره يرلرينه اقعاد قلنه رق دعاى روز افزون عمر وشوكت حضرت پادشاهى تكرارينى متعاقب اكتساب معرفتك لزوم قطعيسنه وارباينك مظهر مكافات واعتبار اوله جقلرينه دائر شاكردان مومى اليهمه بعض نصايح نافعه ايفا قلنديغى كبى مكتب مذكورده اوقودلمسى مقرر اولان درسلردن علم حساب تدريسنى سعادتلو دفتردار افندى وقوانين ونظاماتى فضيلتلو مفتش افندى وفن تاريخى عزتلو معاون وخط وانشا تعليمنى دخى مكتوبى افنديلر قبول ودرعهده ايدرك والئ ولايت دولتلو پاشا حضرتلرى طرفندن دخى مكتب مذكورك احوال عموميه سنه نظارت متماديه ايفا قلنمقده اولديغى اكلاشلمش و بو مثللو تأسيسات خيريه ومفيده نك ممالك محروسهٔ شاهانه ده ساحه پيراى ظهور اولمسى شايان تشكر بولنمش اولمغله والئ مشار ومأمورين مومى اليهمك بو يولده همت وخدمت واقعه لرينى تقديرا امرنامهٔ سامى تسطير بيورلمشدر .

منلك قضاسنده اشيلا تدريلان اطفالك مقدارى التى يوز اون التى نفره بالغ اولديغى سلانيك ولايتندن وقوعبولان اشعاردن اكلاشلمشدر .

(وقوعات محليه)

ماه سابقك اون طقوزنجى جمعه كونى ساعت سكز راده لرنده جهانكيرده يورغانجى اصنافندن كامل افندينك خانه سندن آتش ظهور ايدرك درعقب عساكر شاهانه ومأمورين سائره يتشوب سعى وغيرت اولنمش ايسه ده محل مذكور صقلق واخشاب ابنيه اولديغى كبى هوا دخى شدتلى اسديكندن اطرافنه سرايتله يالكز يكرمى بش باب خانه محترق وايكى باب خانه دخى بتون بتون هدم اولنه رق باصديرلديغى بك اوغلى ضابطه سندن تنظيم اولنان دفتردن مستبان اولمشدر .

ماه سابقك يكرمنجى جمعه ايرتسى كيجه سى ساعت برنجق راده لرنده روم ايلى فنارنده قولنيج اوغلى واسپلاككك خانه سى تحتنده اولان برمقدار كتان هرنصلسه اتش الهرق درعقب عساكر شاهانه ومأمورين سائره يتشوب سعى وغيرت اولنمش ايسه ده خانهٔ مذكوره ايله اتصالنده بولنان خانه يه سرايتله يالكز ايكى باب خانه محترق اولديغى باصديرلمش ايدوكى يوكدره مركزندن بيان اولنمشدر .

يوم مذكورده ساعت اون برقرارلرنده غلطه كركزقاغنده اوتوزالتى نومرولى دكانده مستأجر نمچه دولتى تبعه سندن مالبفطوره جى پتروقوپرى نام كمسنه نك دكانندن آتش ظهور ايتمسيله درعقب يتشلوب برطرفه سرايت ايتمكسزين يالكز دكان مذكورك درونده اولان جاملى دولاب ايچنده اولان سيغاره كاغدلريله كبريت قوطيلرى محترق اولديغى حالده باصديرلمش وسبب آتش ندن نشئت ايلديكى تحقيق اولندقده مذكور دولابك جاملرى آينه جامندن اولديغى جهتله شمسك حرارتندن طولابده اولان كبريتلر طوتشمش اولمسندن ظهور ايلمش اولديغى بك اوغلى ضابطه سندن بيان اولنمشدر .

ارضرومى اسماعيل سرقت ماده سندن طولايى براى استنطاق فى ٨ شعبان سنه ٨٤ تاريخيله توقيف قلنمش وخسته اولديغنه مبنى لاجل التداوى باب ضبطيه خسته خانه سنه ويرلمش وخسته خانهٔ مذكورده اجل موعوديله وفات ايتمش اولديغى حبسخانه مديريتندن بيان اولنمش واصولى وجهله كشف ومعاينه اولندقده وجودنده هيچ بركونه علامت اولميوب انجق ورم علتنه مبتلا اوله رق متأثرا وفات ايتمش اولديغى باراپورط بيان اولنمشدر .

بشكطاشده كوى ايچنده كائن مغازه جى استينك مغازه سنه ماه سابقك يكرمى ايكنجى بازار ايرتسى كيجه سى ساعت برنجق قرارلرنده محل مذكور ساكنلرندن وباركيرجى اصنافندن ماقار ايله رفيقى باركيرجى روپن وطلومبه جى اورته كويلى داكس نام كمسنه لر كله رك دستكاهك اوزرنده برر قدح عرق ايچمكده لر ايكن مرقوم ماقاريدنده بولنان بچاغى چكه رك كندوسنى صول ممه سى اوزرندن ضرب وجرح ايلمش وطاييسى بولنان مقير معرفتيله خانه سنه كتورلمكده ايكن اثناى راهده متأثرا وفات ايتمش اولديغى رفيقلرى بولنان مرقوملرك افاده لرندن واولنان تحقيقاتدن اكلاشلمش ايدوكى بشكطاش ضابطه سندن بيان اولنمش واصولى وجهله اقتضا ايدن مأمورلر معرفتيله كشف ومعاينه اولندقده متوفاى مرقومك كوكسنك صول ممه سى التندن الات جارحه ايله بربوسه طولنده وخيلى درينلكده جرح مشاهده اولنوب قلبه تأثير ايدرك فوت اولمش اولديغى باراپورط بيان اولنمش ومتوفاى مرقومك ضرب وجرحى اخر طرفدن وقوعبولوب بولمديغى دردست تحقيق بولنمشدر .

چاتلادى قپو اچيغنده لب دريا ده ماه سابقك يكرمى برنجى بازار كونى ساعت اوچ قرارلرنده مجهول الاسم برخرستيان جنازه سى ظهور ايلديكى محلى موقعنه خبر ويرلمش اولديغى قدرغه مركزندن بيان اولنمش واصول وجهله كشف ومعاينه اولندقده وجودنده ضرب وجرح وسمه دائر برعلامت مشاهده اولنميوب انجق غريقا وفات ايتمش اولديغى باراپوط بيان اولنمش ومتوفاى مرقوم قنغى مملكتدن اولديغى وتعلقاتى واسم وشهرتى تحقيق اولنمق اوزره لازمكلان مأمورلره تنبيهات لازمه اجرا اولنمشدر .

تخمينا يكرمى ياشنده زيتونلى سايس مصطفى ماه سابقك يكرمى اوچنجى صالى كونى ساعت يدى بچق راده لرنده قاكيجه ده واقع كوبره اسكله سندن بيقانمق اوزره كندوسنى دكزه القا ايدرك برده خروج ايتمديكى جوارده بولنان ساحلخانه لردن مشاهده اولنه رق فريادلرينك اوزرينه قايقجيلر يتشوب مرقومك باتديغى محله بالق آغنى اته رق اوچ چاريك مقدارى مرورنده غرق اولديغى حالده اسكلهٔ مزبوره چيقارلمش اولديغى محلى مركزندن بيان اولنمش واصولى وجهله اقتضا ايدن مأمورلر معرفتيله كشف ومعاينه اولندقده وجودنده هيچ بركونه اثر اولميوب انجق مغروقا فوت اولمش اولديغى باراپورط بيان اولنمشدر .

حيدر پاشا خسته خانه سى مديرى ميرالاى عزتلو مصطفى بكك ازادلى غلامى بشير ماه سابقك اوچنجى صالى كونى ساعت التى راده لرنده طبانجه ايله كوبكى اوزرندن كندو كندويى ضرب وقورشون ارقه سندن خروج ايلديكى خبر النه رق درعقب ضابطه ده مستخدم جراح رضا افندى معرفتيله لازمكلان تداويسيله يارهسى صاردرلمش ومرقوم بشيردن صورلدقده كندو كندويى ضرب ايلديكنى بيان ايلمش ومرقوم لاجل التداوى حيدر پاشا خسته خانه سنه كوندرلمش واصولى اوزره مومى اليه رضا افندى معرفتيله معاينه اولندقده صول بوش بوكرينك اوك طرفندن دخول ايدن قورشون ارقه سندن چيقوب درونده بولنان ايچ ياغى خروج ايتمش ايسه ده تحتنده بولنان قوردون وابو بقالى الاتنه طوقنوب طوقنمديغى بيلنمك اوزره درت كون صكره تكرار معاينه سى لازمكله جكى باراپورط افاده اولنمشدر .

فنون

كسوف شمس

كله جك الافرانقه شهر اغستوسك اون سكزنجى كونى فوق العاده بركسوف شمس وقوعبوله جغى وبحر محيط هنديدن تماميله كورينه جكى جهتله بونك رؤيت وتدقيقى ضمننده بعض دولتلر طرفندن تحقيقات علميه مأمورلرى كوندرلمسى مقرر بولنمش وفرانسه معارف عموميه سى نظارتى جانبندن تعيين قلنمش اولان مأمورلر اشبو شهر تموزك ابتداسنده مارسليادن واپوره راكبا (مالاقه) طرفنه متوجها عزيمت ايتمش اولدقلرندن بوخصوصه دائر (قوسئيتوسيونل) غزته سنده كوريلان بربند بعض معلومات مفيده يى شامل بولنديغندن بالترجمه بروجه زير درج اولنمشدر اكثر دولتلر جانبندن بودفعه وقوعبوله جق كسوف شمسك رؤيت وتدقيقى ضمننده مخصوصا مأمورلر ارسال اولنه جغى دركار اولديغندن فرانسه دولتى طرفندن دخى اللى بيك فرانق تخصيصيله ارباب معارفدن مركب برتحقيقات علميه قوميسيونى تعيين واعزام قلنمش وبوقرار محاسن آثار فرانسه ده علم هيئتده صاحب يدطولى اولان ارباب معارفك ابراز مآثر علم ومعرفت ايتملرينه وسيلهٔ حسنه اوله جغندن شايان تشكر موادن بولنمشدر پارس رصدخانه سى مديرى موسيو (لوريه) بوخصوصه دائر سناتويه تقديم ايلمش اولديغى لايحه سنده بروجه آتى بيان راى وافكار ايتمشدر شويله كه فضاى بى انتهاى عالمده جلوه كر ظهور اولان اثار وحوادث طبيعيه يى رصد واسطه سيله رؤيت وتدقيق واوزرنده بولنديغمز كرهٔ ارضك طبقات مختلفه سنك صورت تركيبنى تحقيق ايچون فرانسه دولتى جانبندن ممالك بعيده يه مأمورلر ارسال قلنه رق وكرك ارباب علم هيئت وكرك مأمورين بحريه طرفلرندن بوخصوصده بذل مساعى ومقدرت اولنه رق علم هيئت رهنماى سير سفائن حكمنه كيرمش وبو وجهله علم هيئت سفائن ايچون پك لزوملى برعلم كثير الفوائد اولمشدر .

١٧٦٣ و ١٧٦٩ سنهٔ ميلاديه سنده زهره كوكب سيارى كرهٔ ارض ايله شمسك اره سندن كچر ايكن مشهور بركسوف وقوعبولديغندن بونك رصد واسطه سيله تحقيق وتدقيق ضمننده فرانسه وانكلتره دولتلرى طرفلرندن (قاليفورنيا) و(فنلانده) ايله بحر محيط جنوبى جزيره لرينه مأمورلر كوندرلمش وحتى مشهور (قوق) نام انكليز قپودانى بالذات (هايتى) جزيره سنه كيدوب كسوف مذكورى مشاهده ايتمشدر ايشته تاريخ مذكوردن برو بويله بركسوف واقع اولميوب انجق ١٨٧٤ سنهٔ ميلاديه سنده بركره دها وقوعبوله جقدر .

فرانسه معارف عموميه سى نظارتى طرفندن ويريلان قرار اوزرينه قوميسيون مذكوره فرانسه آمرلرندن موسيو (ژولين دلاغراوير) تعيين اولنديغى مثللو روسيه ده كائن (دپولقووى) شهرى رصدخانه سى مديرى دخى مأمور قلنمش و بو وسيله ايله شمسك نه دن مركب اولديغنى تدقيق ايچون هندستانده كائن (مازوليپاتام) شهرينه دخى برمأمور مخصوص تعيين واعزامى مقرر بولنمشدر كسوف شمس كثير الوقوع اولان اثار وحوادثدن ايسه ده بودفعه وقوعبوله جق كسوفده كرهٔ شمس چند دقيقه مظلم برحالده بولنه جغندن وبونك ايسه ١٨٤٢ سنه سندن برو امثالى غير مشهود اثار نادره دن بولنديغنه مبنى شمسك صورت تركيبنه دائر اولوب اليوم حل اولنه مامش اولان برطاقم مسائل مشكله نك حلنه مدار اوله جغندن فوق الغايه اهميت ويريله رك مخصوص مأمورلر كوندرلمشدر .

باروتك اختراعى

جمله نك معلومى اولديغى وجهله باروت ودها سائر بوكبى اختراعاتك درجهٔ كماله وصولى وقوعات حاضره نك جريانى تبديل وتغييرايله عالمى برقالب اخره افراغ ايتمش اولديغندن بومقوله اختراعات مهمه يه دائر بعض معلوماتك اعطاسى مناسب كورلمشدر .

باروت بيك اوچيوز سنهٔ ميلاديه سنده عالم وجوده كلمش وعلوم وفنونده كسب مهارت تامه ايتمش (روژه باقون) نام راهبك اختراع كرده سى اولديغى هركس ظن ايلمكده ايسه ده بوقياس صحته مقرون دكلدر . اليوم معلوم اولان باروتك ايجادى شخص واحدك محصول عقل وكياستى اولمديغى دركاردر چونكه ازمنهٔ سالفه ده مستعد احتراق اولان اجزا كرك اقطار شرقيه ده وكرك ممالك غربيه ده كاه برواسطهٔ تدافعى وكاه برمدار تعارضى مقامنده قوللانلمقده ايدى وعلى الخصوص اسياقطعه سنده بومثللو اجزا ازمنهٔ قديمه دنبرو مستعمل اولوب انقلاب اعصار و دهور ايله رفته رفته اكمال واتمام اولنه رق اليوم منظورمز اولان باروت وجوده كلمشدر .

اوائلده ممالك شرقيه اهاليسنك قوللاندقلرى اجزاء ناريه نك بالتدريج نه شكل وصورته كيرديكى واوروپاده قورشون وكله وخمپره كبى مرميلرى مسافهٔ بعيده يه رمى ايتمك قوتنك نصل كسب ايلديكى وشو بولنديغمز عصرده موجود بولنان طوپلرك نه وجهله ايجاد اولنديغى پك مهم موادن بولنديغندن تعريف وبيانه ابتدار اولنمشدر .

اسيا قطعه سنده قابل اشتعال پك چوق اجزاى كيمويه حصوله كلديكى مثلو نفط و پترول ياغلرى ومعدن زفتى و بونلرك امثالى اجزاى سائره دخى بولنديغندن چينلو وهندلو ومغوللر اجزاى مذكوره يى دسامتلو ياغلر قارشديره رق هم قابل اشتعال وهمده قنغى شى اوزرينه آتيلور رايسه اكا ياپشمغه مستعد مواد حصوله كتورورلر ايدى ٠

اجزاى مركبهٔ ناريه نك نوقت اختراع اولنديغى بيلنه مز ايسه ده عصر سادسده اوروپايه ادخال اولنديغى محققدر . روملر بو اجزاى مركبه يه (قاللينق) نامنده سوريه لو بر معمار واسطه سيله كسب اطلاع ايتمش وروم اتشى ناميله تسميه ايتمشلردر ٠ اشبو نام ايله معروف اولان اجزاى ناريه نك قوتى بعض مورخلرك روايت ايتدكلرى كبى فوق العاده برشى اوليوب فقط محاربه ده اعدايه موجب دهشت اولور ايدى ٠ روم آتشنك نه دن مركب اولديغى بو كونكى كون تماما معلوم اولمشدر شويله كه بو آتش نفط وقطران وچام ساقزى ونباتات ياغلرينه وايچ ياغى و بعض اوتلرك قورودلمش خلاصه سى ايله سحق اولنمش قابل اشتعال بعض معادنك اضافه سيله تركيب اولنمقده ايدى فقط بدايت استعمالنده كهرچله هنوز تركيبنه داخل اولمامشيدى وهنكام حربده قلعه محاصره لرنده تخته دن ياپلمش قله وسائر ابنيهٔ تدافعيه يى احراق ايتمك ايچون برطاقم منجنيقلر واسطه سيله اتيلور ايدى ٠ ودرياده سفائن محاربه لرنده اشبو نار مشتعله دن مملو برطاقم اتش كميلرى دكزه القا اولنوب روزكارك سوقيله سفائنك جوانبنه ياپشه رق احراق ايدرلر ايدى ٠ و بعضا نحاس و ياخود توجدن ياپلمش وسفائنك باش طرفنده وضع اولنمش بورولر واسطه سيله اتيلور ايدى واما محاربهٔ بريه ده نادرا قوللانيلور ايدى چونكه بالاده ذكر اولنديغى وجه او زره انجق اعدايى حيرت ودهشته دوشورمك ايچون بر واسطه دن عبارت ايدى ٠

ميلاد عيسانك طقوزنجى عصرندن بيك ايكيوز درت سنه سنه قدر روملر بو آتش ايله دكزده چوق مظفريات مظهر اولوب اول تاريخدن صكره روم آتشنك فن اعمالى طوائف اسلام عندنده دخى منتشر اوله رق ايشته اول وقت تركيب مذكور درجهٔ كماله وارمشدر شويله كه عوام بيننده لطرون واصحاب علم كيميا نزدنده (آزوتات دوپوتاس) ناميله معروف اولان كهرچله دخى اكا اضافه اولنمشيدى .

چينلولر كهرچله يى دها اول كشف ايتمش اولدقلرى معلوم اولوب خواصى بنار كور اوزرنده منحل اولمق يعنى كمورك قوهٔ احتراقيه سنى برصورت عجيبه ايله تزييد ايدرك شعله لنديروب احراق ايتمكدر ٠

كهرچله چينده اينجه اينجه جوهر پيدا ايتمش اولديغى حالده سطح زمينده بولنمقده در وصورت ترتيبى قينار صوده اريديلوب بخاره بعد التحويل قوريديلور و هرنقدر صاف اولمز ايسه ده كمور و كبريت ومواد دهنيه كبى قابل اشتعال اولان اجزانك خاصهٔ احتراقيه لرينى ارتورر ٠

چينلولر برمدت مديده دنبرو حربه مدار اولمق اوزره قوللاندقلرى مواد ناريه يه كهرچله دن برمقدار مناسب اضافه ايدرك مواد مذكوره نك قوهٔ احتراقيه سنى زياده سيله ارتورمشلردر بو صورتله روم اتشى يدلرنده برقوهٔ جديده كسب ايتمشدر ٠

عربلر كهرچله يى هيئت طبيعيه سنده اولديغى حالده روم آتشنه اضافه ايتمك تصورينى چينلولردن المشلر ايسه ده قنغى وقتده كهرچله يى استعماله بدأ ايلمش اولدقلرينى صورت اكيده ده تعريف وبيان ايتمك غير قابلدر ٠

روملر بو آتشى يالكز محاربات بحريه ده استعمال ايدرلر ايدى حالبوكه عربلر مخصوصا محاربات بريه ايله محاصره لرده دخى قوللانمشلردر و بو آتشى اتمق ايچون پك مكمل ومصنع آلات متنوعه ايجاد ايتمشلردر وتخته دن انشا اولنمش قلعه وابنيهٔ سائره يى احراق ايتمك ايچون آتشى برطاقم منجنيقلر وصريق وصپان ماكنه لرى تعبير اولنان الات واسطه سيله برهوا ايدرلر ايدى ومحاصره وقتلرندن بشقه سينه بسينه محاربه ايلدكلرى اثنالرده دخى بو آتشى قوللاندقلرندن درلو درلو آلات وادواتلرى وار ايدى وازجمله احراق ايديجى عربه لرى وآتش فشان مزراقلر ايله مسلح سوارى و پياده عسكرلرى اولوب صفوف اعدايه هجوم برله كرفتار خوف ودهشت ايدرلر ايدى عربلر محاربه لرنده شعله پاش طوزلر دخى قوللانوب اعدا اوزرنده شكست اولدقده اطرافى دائرا مادار بر آتش ايله محاط اولور ايدى و بعضا سواريلرى بو اجزاى محرقه دن مملو واوجلرى كبريت ايله بولاشمش برجنس شبشه لر طاشيوب حين حاجتده كبريتى اشعال ايدرلر وشيشه حرارتدن پاتلايوب كرك اسب وكرك سواريسى اطرافى علولر ايله احاطه اولنمش اولديغى حالده دشمن اردولرينه كيروب دوچار خوف وهراس ايدرلر ايدى ٠

برمدت روم آتشى اول درجه سرعت ايله ينار اولديغندن اطفاسى غير ممكن اولديغى واوزرينه صو سرپلدكده بالعكس دها زياده علولى اوله جغى ادعا اولنمش ايديسه ده اليوم اتش مذكورك صو ده سونر اولديغى ثابت اولمشدر .

اون درد نجى عصرده عربلر روم آتشى تركيبنه داخل اولان اجزايه يعنى كبريت وكموره كهرچله يى اضافه ايدوب شمديكى باروته بكزر برماده يى تركيب ايلمش اولدقلرى محققدر چونكه اول زمانده عربلر علوم كيمويه ده پك زياده مهارت كسب ايتمش اولدقلرندن كهرچله يى اشتعالنه مانع اولان اجسام اجنبيه دن تصفيه ايتمكه موفق اولدقلرندن كهرچله بو صورتله مصفا ومؤثر اولوب كبريت وكموره اضافه اولندقده اويله براجزا حاصل ايتمشدر كه بردن بره علولنوب اثناى اشتعالده حصوله كلان غازك سرعت انبساطيله اجرامى دفع وطرد ايتمكه برقابليت كسب ايتمشدر اشته باروت تعبير اولنان ماده بو طريقله ميدانه كلمشدر (بقيه سى صكره)

مواد اعلانيه

بو كره بالمزايده كوستريلان معجله لريله طالبلرى عهده لرنده تقرر ايدن زيرده محرر محلولاته شهر ربيع الاخرك ايكنجى كوننده اعتبارا يكرمى كون ايچنده ضمله طالب اولنلرك اوقاف همايون خزينه سنده محلولات اوطه سنه مراجعت ايلملرى اعلان اولنور

١٨٠٠ قره كمرك قربنده محتسب اسكندر محله سنده قبا قولاق زقاغنده ١٤ نومروده ٨٠ ذراع عرصه ده ٣ اوطه ١ صفه و بئرماء و ١٨٠ ذراع بغچه يى مشتمل برباب منزلك اوچ ربع حصه سى

٥٠٠٠ سلطان احمد قربنده فيروز اغا محله سنده بحساب تربيعى ٢٥٥ ذراع ١٨ پرمق برباب عرصه نك نصف حصه سى

١٨٥٠ سلورى قپوسى قربنده ابراهيم پاشا نام دكر حاجى قره كوز محله سنده سلورى قپوسى جاده سنده ١٦ نومروده ٧٠ ذراع عرصه اوزرينه مبنى ٣ اوطه و ٤٠ ذراع اچيقلغى مشتمل برباب منزل

٤٠٠٠ فاتح قربنده رسمى محمود افندى محله سنده التى پوغچه جاده سنده ٢٩ نومروده ١٢٠ ذراع عرصه ده ٤ اوطه و ١ صفه و ٢٠ ذراع اچيقلغى مشتمل برباب منزلك نصف حصه سى

٧٠٠ اقسراى قربنده قوغه جى دده محله سنده قره محمد پاشا زقاغنده ٤٥ نومروده بحساب تربيعى ١٣٥ ذراع برباب عرصه نك نصف حصه سى

٣٠٠٠٠ اسكداره ده پاشا ليمانى نام محلده معلوم الحدود والمشتملات برباب ساحلخانه نك وتر لانك ١٠٠ حصه اعتباريله يدى حصه سى

٤٣٠٠ اقسرايده مراد پاشا محله سنده و زقاغنده ٢٧ نومروده ١٥٠ ذراع عرصه اوزرينه مبنى ٤ اوطه و ٢ صفه و بئرماء و ١٠٠ ذراع بغچه يى مشتمل برباب منزلك ربع حصه سى

٣٥٠٠ قاسم پاشاده سركه جى مصلح الدين محله سنده پشمانيه زقاغنده ٩ نومروده ٥٠ ذراع عرصه ده ٣ اوطه و ١ صفه و بئرماء و ٢٠ ذراع اچيقلغى مشتمل برباب منزلك نصف حصه سى

٥٠٠ اقسرايده غربا حسين اغا محله سنده اقسراى جاده سنده ٢٥٩ و ٢٦١ نومرولرده مناو ودخانى دكانى ملكنك ثلثان حصه سى

٢٠٠ قاسم پاشاده حاجى خسرو محله سنده عربلر زقاغنده ٢٧ نومروده ٤٠ ذراع برباب عرصه

١٣٧٥٠ اسكداره ده سلمان اغا محله سنده قره جه احمد جاده سنده ١ نومروده ٢٠ ذراع عرصه ده وفوقنده ١ اوطه يى مشتمل سنوى ٣٠٠ غروش كرالو بقال دكانى كدكنك ١٢٠ سهم اعتباريله ٦٦ سهم حصه كدكى

٦٠٠ قاسم پاشاده حاجى خسرو محله سنده امام بغچه سى زقاغنده ١٢ نومروده ٦٠ ذراع عرصه ده ٢ اوطه و ١ صفه و ٨٠ ذراع بغچه يى مشتمل برباب منزلك نصف حصه سى

١٦٠٠ اقسرايده غربا حسين اغا محله سنده محمد افندى زقاغنده ٧ نومروده ٧٠ ذراع عرصه ده ٤ اوطه و ١ صفه و بئرماء و ٢٠٠ ذراع بغچه يى مشتمل برباب منزلك نصف حصه سى

٦٠٠٠ اسكداره ده عرقيه جى جعفر محله سنده اوطه لر ايچى زقاغنده ٥٩ نومروده ٧٠ ذراع عرصه ده ٢ اوطه و ١ صفه و بئرماء و ٥٠ ذراع بغچه يى مشتمل برباب منزلك نصف حصه سى

١٥٠٠ لنقه قربنده بوستانجى باشى محله سنده چيقماز جلاد چشمه سى زقاغنده ١ نومروده ٥٠ ذراع عرصه ده ٢ اوطه و ١ صفه و بئرماء و ٨٠ ذراع بغچه يى مشتمل برباب منزلك نصف حصه سى

(مطبعهٔ عامره ده طبع اولنمشدر)